

شیوه نامه ارائه مشاوره برای ایده های نوآورانه آموزشی

پیشگفتار

به منظور هدایت و مشاوره موثرتر در تکمیل فرم ایده پردازی آموزشی ایده های نوآورانه آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نیازمند ارائه راهنماییهای ساختارمند به گروههای هدف هستند. در همین راستا شیوه نامه حاضر از سوی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشکده علوم پزشکی ساوه با هدف ارائه مشاوره ای لازم تدوین شده است.

۱- عنوان ایده نوآورانه

تاکید شود اولین گام در جلب نظر دیگران در خصوص ایده ارائه شده، انتخاب عنوان جذاب است.

در راهنمایی و مشاوره دقت شود که عنوان ایده:

-خلاقانه باشد.

-کوتاه باشد.

-مرتبط با محتوای ایده باشد.

-در راستای مطالعات روز آموزش پزشکی باشد.

۲- حیطه های ایده نوآورانه

-برای هر حیطه یک تعریف و مثال روشن بیان شود تا پژوهشگران به درک بهتری از هر حیطه برسند.

-به پژوهشگران کمک شود تا حیطه متناسب با ایده خود را انتخاب کنند.

-یک تعریف و توضیح کوتاهی از ماهیت و فلسفه ارائه ایده نوآورانه در راستای بسته/بستههای تحول و

نوآوری در آموزش علوم پزشکی بیان شود.

-در صورت نیاز مثالهای روشن برای توضیح هر یک از بسته های تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی

ارائه شود تا به درک بهتری از آن بسته برسند.

-به پژوهشگران کمک شود تا بسته تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی متناسب با ایده خود را انتخاب کنند.

۳- مشخصات فردی ارائه دهندگان ایده:

مقتضیان می توانند از رشته های مختلف علوم پزشکی باشند.

۴- نیاز آموزشی مورد نظر و اهداف کاربردی ایده

-نیاز و مشکل آموزشی که منجر به ارائه ایده شده به طور واضح تبیین شود. در این راستا استفاده و ارجاع به شواهد و مطالعاتی که در آن حوزه انجام شده است بسیار کمک کننده است.

-به ابعاد مختلف آن مشکل و تاثیراتی که میتواند در فرایند آموزشی برای ذینفعان مختلف داشته باشد به وضوح اشاره شود. به وسعت تاثیرات مشکل در فرایند آموزشی در سطح کالس، دانشکده، دانشگاه، جامعه، بین المللی بین رشته ای و بین دانشگاهی و غیره میتواند اشاره شود.

-به تجارب عینی موجود در مواجهه با مشکل اشاره شود.

-اهمیت پرداختن به آن مشکل در فرآیند آموزش با بیان ضرورت اجرای ایده از منظر مطالعات موجود اشاره

شود. به عبارت دیگر اشاره شود که به چه دلیل ضروری است که این مشکل مورد توجه قرار گیرد و چرا

ایده آموزشی مطرح شده، راه حل مناسبی برای رفع یا کاهش این مشکل است.

-اهداف و پیامدهایی که به دنبال اجرایی شدن ایده انتظار میرود به آنها دست پیدا کنند، مطرح شود.

-اهداف در سه حیطه هدف کلی، اهداف فرعی و اهداف کاربردی میتواند اشاره شود.

۵- مرور تجربیات مشابه

- در صورتیکه مطالعه مشابه با ایده حاضر انجام شده یا هر فرایندی که به نوعی برای برطرف کردن نیاز آموزشی مطرح شده تاکنون مورد استفاده قرار گرفته است، چه در داخل و چه در خارج کشور، در این قسمت به طور مختصر شرح داده شود.

- از منابع معتبر و منابع قابل استناد که در سالهای اخیر مرتبط با ایده آموزشی اجرا شده است استفاده شود.

- محدود به رشته مورد نظر و یا حوزه علوم پزشکی نباشند. ممکن است در رشته ها و حوزه های دیگر نشانه هایی از ایده مورد نظر وجود داشته باشد.

- حتما به فعالیت و تجارب مشابه خارجی در سطح بین المللی و نه فقط ملی اشاره شود.

- تاکید شود که نیاز نیست کلیه تجارب و مطالعات مشابه موجود در دنیا در این بخش به طور کامل ارائه شود، بلکه تنها به مهمترین، مرتبطترین، و جدیدترین آنها اشاره شود.

- این بخش گویا، مفید و به دور از حاشیه پردازی تکمیل شود.

- از سیستم رفرنس نویسی و نکور برای ارجاعات در متن استفاده شود.

۶- وجه تمایز و نوآوری ایده حاضر با تجربیات مشابه

- به طور مختصر بیان شود که نوآوری و خلاقیت ایده پیشنهاد شده در قیاس با سایر فرایندهای مشابه چیست و بطور مشخص به چه دلیلی ایده خود را نوآورانه میدانند.

- نوآوری میتواند به ایده اصلی برگردد. به این معنا که ایده کامال خالقانه باشد و تاکنون پیرامون آن فرایندی

انجام نشده باشد. همچنین نوآوری میتواند شامل تغییری خلاقانه و نو در بخشی از یک فرایند آموزشی یا تجربه های موجود باشد که آن را متمایز و کاربردی تر کند.

۷- گروه مخاطب و سطح آموزشی اجرای ایده

-گروه ذینفع اصلی که ایده برای آنها طراحی شده است مشخص شود.

-گروههای مختلف ذینفعان به طور دقیق و مشخص قید شود. به افرادی که به طور مستقیم و غیر مستقیم

از عملی شدن ایده تأثیر میپذیرند، اشاره شود. همچنین تاکید شود که ذینفعان صرفاً دانشجویان نیستند

و سایر افرادی که به طور مستقیم و غیر مستقیم در ارتباط با پیامدهای حاصل از اجرای ایده قرار میگیرند

نیز اشاره شود.

-نقش گروههای مختلف ذینفعان در فرآیند اجرایی شدن ایده بیان شود.

-سطح پیاده سازی ایده آموزشی مورد هدف جهت اجرای ایده اعم از کلاس درس، گروه آموزشی، دانشکده،

دانشگاه و غیره مشخص شود. به این معنی که «آیا ایده طوری است که در سطح کلاس اجرا شود؟» مانند

کلاس داروشناسی دانشجویان در یک ورودی، یا برگزاری آزمون آسکی برای سنجش مهارتهای بالینی

دانشجویان در سطح دانشکده.

۸- فرآیند اجرای ایده

-مراحل اجرای ایده به صورت گام به گام، روشن و واضح شرح داده شود. توضیح داده شود برای اینکه ایده به

اجرا برسد چه مراحل باید طی شود.

-یادآور شوید در هر مرحله قید کنند که چه فعالیتی، توسط چه کسی، در چه زمانی، در کجا و چگونه باید

انجام شود.

-همچنین منابع و امکانات الزم برای فاز اجرایی اعم از منابع مالی و بودجه، انسانی، برنامه زمانبندی به

صورت جدول گانت، تجهیزات و ... برای دریافت نتایج به طور واضح یادداشت شود.

۹- فرآیند ارزیابی موفقیت ایده

- روشها و ابزارهای ارزشیابی اثربخشی ایده پیشنهاد شده شرح داده شود.

- برای روشها و ابزارهای ارزشیابی موجود مثال روشن بیان شود تا پژوهشگران به درک بهتری از آن برسند.

به طور مثال در ایده استفاده از یک نرمافزار آموزشی برای دانشجویان کارشناسی علوم تغذیه، هدف اصلی بهبود

سطح یادگیری دانشجویان در درس خاصی است. در نتیجه باید از روشهایی مانند امتحان کتبی یا شفاهی

جهت سنجش میزان یادگیری در قالب آزمون میان دوره و پایان دوره استفاده شود. بنابراین باید به روش، ابزار،

زمان، تعداد دفعات، نتیجه و رفتار مورد نظر جهت ارزیابی اشاره شود.

- به منظور ارزشیابی ابعاد و سطوح مختلف نتایج حاصل از اجرای ایده پیشنهادی، یک نظام ارزشیابی

مشخص پیشنهاد داده شود. به این منظور استفاده از مدلهای مختلف ارزشیابی از قبیل مدل کرک پاتریک

میتواند کمک کننده باشد.

- به منظور تعیین ابعاد مختلف نتایج حاصل از اجرای ایده، میتوان از سایر مطالعات مشابه نیز کمک گرفت.

۱۰- چشم انداز نهایی ایده و قابلیت تعمیم پذیری

- در صورت موفقیت ایده پیشنهادی، چه تغییری در روند آموزشی علوم پزشکی حاصل میشود؟
- تاثیر آن بر گروههای مختلف در حیطه های دانشی، نگرشی و عملکرد گروههای مختلف مانند آموزش دهنده و آموزش گیرنده چگونه است؟
- تاثیراتی که عملی شدن ایده بر آینده حرفه ای دانشجویان میگذارد، چگونه است؟
- تاثیراتی که بر فرایند ارائه خدمات بهداشتی درمانی به جامعه به جای میگذارد چگونه است؟
- قابلیت تکرارپذیری فرایند حاصل از این ایده در مراکز آموزشی، غیر از مرکز مورد نظر چگونه است؟ به این معنا که آیا ایده در دانشکده یا دانشگاه دیگری قابلیت اجرایی دارد یا خیر؟ چرا؟

نکات مهم

- یکی از شروط پذیرش یک ایده نوآورانه آموزشی، جدید و خلاقانه بودن آن در حوزه پیشنهادی است. بنابراین به روشها و موضوعاتی برای ایده مورد نظر در آموزش فکر شود که تجربه اجرای آن در کشور محدودتر است.
- از ادغام موضوعات مختلف و روشهای جدید در فرایند آموزش برای خلق ایده های خلاقانه کمک گرفته شود.
- به منظور نشان دادن اثربخشی اجرای ایده خلاقانه، تشریح پیاده سازی آن به شکل بسیار کاربردی، کلیدی است.
- نگارش مناسب ایده ارسالی یکی از شروط موفقیت و پذیرفته شدن آن است. در این خصوص در صورتی که

جزئیات مناسبی از ایده پیشنهادی تشریح شود، احتمال درک ارزشمندی اجرای آن بیشتر خواهد شد.
-تعداد کلمات قید شده برای سابمیت ایده در فرایند داوری لحاظ میشود؛ بنابراین به این موضوع توجه شود. البته به این موضوع دقت شود که کاهش تعداد کلمات نباید در تشریح ایده ارسالی نقصی ایجاد کند.
-به منظور ارتقاء کیفیت ایده پیشنهادی، حتما آن را در معرض نقد سایرین قرار دهند. به این منظور از افراد با تجربه و اساتید بخواهند که نقد خود را بر ایده پیشنهادیشان ذکر کنند.

این شیوه نامه در تاریخ ۱۴۰۲/۲/۱۲ در ۱۰ ماده به تصویب کمیته دانش پژوهی آموزشی رسید و از تاریخ تایید قابل اجرا می باشد.